

Yetişkinlere
meslek imkanı

Nasıl meslek
sahibi olunur?

2

Dil kursları

Bu fırsatı
kaçırmayın

3

Vatandaşlık
başvurusu

Avantajları
nelerdir?

4

Nr. 7 | aralık 2015 | türkçe

«Work» Gazetesinin eki olarak yayınlanır | Redaksiyon T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Vatandaşlık yasası

Vatandaşlıkta keyfi uygulama



İsviçre vatandaşlığına geçilerek politik yaşama katılabilir

Parlamento, 2014 yılında yeni vatandaşlık yasasını kabul etti. Bir yıl sonra yasanın uygulanmasını belirleyen yönetmelik gündemde. Unia'nın bu konudaki tavrı açık: Federal Konsey, vatandaşlık yasasının tamamen değiştirilmesi ile ilgili hazırladığı yönetmelik taslağında, tutarlı, şeffaf ve adil vatandaşlığa geçiş prosedürü sağlama fırsatını kaçırdı. Ayrımcı ve keyfi uygulamalara kapı açacak olan kriterler belirlendi. Yönetmelik metninde, zor şartlarda yaşayan insanlar dışlanıyor.

Vatandaşlık yasası en son 1952 yılında revize edildi. Yasanın zamana uyarlanarak modernize edilmesi, açık, adil ve standartlaştırılmış kriterlerin belirlenmesi gerekiyor. Böylelikle, keyfi uygulamalar ortadan kaldırılabilir. Ancak böyle bir fırsat kaçırıldı. Uzun süren tartışmaların ardından Federal Parlamento, adil, şeffaf ve standartlaştırılmış vatan-

daşlık yasasını kabul etmedi. Göçmenler, hala vatandaşlıkta eşit haklar sağlayan, keyfi uygulamalardan arınmış, adil bir vatandaşlık yasasını talep ediyor. Onların bu beklentisinin gerçekleşmesi için maalesef çok uzun yılların geçmesi gerekiyor.

Yasada hangi yenilikler yapılıyor?

Önemli değişiklikler: İsviçre'de ikamet etme süresi 12 yıldan 10 yıla indiriliyor.

Yeni yasaya göre, 8 ile 18 yaş arasında, İsviçre'de yaşanan her yıl, iki yıl olarak sayılacak. Şimdiki yasada ise 10 ile 20 yaş arası süre çift sayılıyor. Sadece C kimliğine sahip olan göçmenler vatandaşlık için başvurabilecekler. Entegre olmanın kriterleri yeniden belirlendi. Bu kriterler: Kamu güvenliğine ve düzenine riayet etmek, İsviçre Anayasa' sında belirlenen değerlere saygı göstermek, ekonomik yaşama veya eğitime katılmak ve ailenin diğer üyelerinin entegrasyonunu teşvik etmek. Yeni olan diğer bir kriterde, İsviçre'de konulan resmi bir dile sadece sözlü değil, yazılı olarak hakim olmak.

Belirsiz «entegrasyon kriterleri»

Federal Komisyon tarafından önerilen Vatandaşlık Yasası yönetmelik taslağında belirlenen entegrasyon kriterlerinin somutlaştırılması gerekiyor. Zira, kriterler çok muğlak ve birbirinden ayırt edilemiyor. Örneğin; «entegre olmuş» ve «İsviçre yaşam tarzını tanımış» kriterlerinin arasındaki fark belirsiz. Birçok şeyin somutlaştırılmaya çalışılması, keyfi uygulama tehlikesini beraberinde getiriyor ve kararın objektif olarak verilmesine fazla yardımcı olmuyor.

Yaşam koşulları zor olan kişilere haksızlık yapılıyor

Sosyal yardım alan göçmenlerin vatandaşlık başvurusu yapması engelleniyor. Çalışan yoksullar olarak adlandırılan; çalıştığı halde geliri yaşamını sürdürmeye yetmediği için sosyal yardım alan göçmenlerin ve çalışmadığı için sosyal yardım alan göçmenlerin vatandaşlığa başvurma hakkı ellerinden alınıyor. Sadece iyi eğitilmiş ve ekonomik durumu iyi olan göçmenle-

rin vatandaşlığa başvurusuna izin veriliyor. Bu çok açık bir ayrımcılıktır, Unia bu ayrımcılığı kesinlikle reddediyor.

Vatandaşlık entegrasyonu teşvik eder

Unia, bu zamana kadar olduğu gibi, şimdide, İsviçre vatandaşlığına geçiş entegrasyonun „taçlandırılması“ olarak değil, entegrasyonu teşvik edici bir uygulama olarak görüyor. Bu nedenle, vatandaşlığa geçiş uygulaması açık, basit, adil ve tutarlı olarak belirlenmelidir. İsviçre, İsviçre pasaportu olmayan kişileri, artık bu toplumun bir parçası olarak kabul etmelidir. Toplumun üçde birini oluşturan kesimin politik yaşama katılması engellenmemelidir. Bu aynı zamanda, göçmenlerin bu topluma her alanda yaptığı katkının tanınması anlamına geliyor. Yeni vatandaşlık yasa taslağını sadece Unia değil, Federal Göçmenler Komisyonu'nda (EKM-CFM) eleştiriyor.

Baş makale



Sevgili okuyucular

Bu yılın başında, göçmenler kongresi yapıldı. Bu kongre, göçmen organizasyonlarının bir araya gelmesinde atılan önemli bir adım oldu. Göçmenlere, göçmen haklarına bakışımızı bir kez daha gözden geçirdik: İsviçre'de yaşayan göçmenler bu ülkenin birer parçasıdır! Burada yaşayan ve bu ülkeye yeni gelen göçmenlerin hakları var. Biz hepimiz İsviçre'yi oluşturuyoruz. 2016 yılında yürüteceğimiz faaliyetleri planlarken, bilinçli olarak gerçekleştirdiğimiz ilk göçmenler kongresinin önemini ve gerekliliğini bir kez daha fark ediyoruz.

SVP'nin «kitlesele göç dursun» insiyatifi bir çok belirsizliği beraberinde getirdi. İnsiyatifin kabul edilmesinin ardından iki yıl geçmesine rağmen, insiyatifin nasıl uygulanacağı henüz belirli değil. Bu süreçte, korkutucu olan gelişme, göçmen haklarını yok etmek isteyen kesimin güçlenmesidir. Ve sadece göçmen haklarına saldırılmıyor, işçi haklarına, insan haklarına yönelik topyekün bir saldırı var. Biz bunu kabul edemeyiz, güçlerimizi birleştirerek mücadele etmeliyiz!

Ekim ayında yapılan Parlamento seçimleri ve aralık ayında yapılan Federal Konsey seçimleri sonuçları zor bir süreçte gireceğimizi gösteriyor. Sağ kesim bu seçimlerden güçlenerek çıktı. Bundan güç alan SVP, isviçreli ve göçmen ayrımı yapmadan temel haklara saldırılmak istiyor. Unia 2016 yılında yapacağı genel kongreye hazırlanıyor! Cenevre'de ekim ayı sonunda yapılacak olan kongrede yeni yönetim kurulu seçilecek ve Unia'nın güçlendirilmesi için tartışmalar yürütülecek. 2016 yılındada bizi güçlü bir mücadele bekliyor!

Yeni yılınız kutlu olsun!

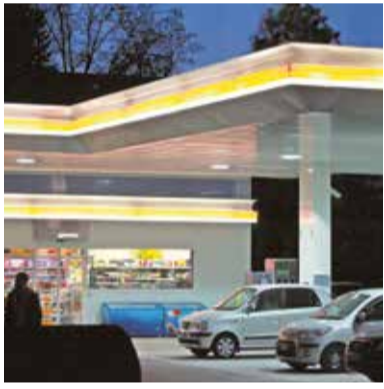
Rita Schiavi
Yönetim kurulu üyesi

Kısa haberler

Anayasanın 121a maddesinin kabul edilmişin 2. yılında etkinlikler

Unia bölge göçmen grupları, diğer organizasyonlarla birlikte 6-9 şubat tarihleri arasında etkinlikler düzenleyecekler. SVP/UDC nin «kitlesel göç durdurulsun» inisiyatifinin kabul edilmişin 2. yılında düzenlenecek olan etkinliklerde göçmenlerin bu ülkenin bir parçası olduğu hatırlatılarak, göçmen hakları ve dayanışma önplana çıkartılacak. Etkinliklerin sloganı «biz hepimiz İsviçre'yiz».

Benzinlik alışveriş merkezlerinde TİS



Benzinlik alışveriş işletmesi derneği, Unia ve Syna sendikası ve Ticaret Derneği yeni toplu iş sözleşmesi (TİS) için görüşmeleri başlattılar. Bu görüşmelerin ardından, benzinlik alışveriş merkezlerinde çalışan işçilerin çalışma koşullarının belirlendi TİS imzalandı. Yeni TİS 1 ocak 2017 den itibaren İsviçre genelinde yürürlüğe girecek.

Anlaşmadaki önemli maddeler: Asgari ücret: Bir çok kantonda meslek sahibi olmayanların maaşı, 3700, 2 yıllık meslek yapmış olanların maaşı 4000, 3 yıllık yapmış olanların ise 4100 Frank, ayrıca 13. maaş ödenecek. İsviçre Frankı'nın değer kazanmasından etkilenen birkaç sınır kantonunda ki maaşlar ise 3600/ 3900/4000 Frank. Çalışma saati: Haftalık çalışma saati 42; pazar ve tatil günlerinde çalışanlar için artı %5 ödeme yapılacak.

Fransız bölgesinde, yapı inşaatında çalışanların maaşına zam

Fransız bölgesinde, yapı inşaatında çalışan yaklaşık 17 000 işçinin maaşına 2016 yılında zam yapılacak. Sosyal ortaklar, bütün branşta geçerli olan anlaşmayı imzaladılar. Bu anlaşmaya göre, işçilerin maaşına %1 ve gösterdikleri performansa göre %0,3 kişisel zam yapılacak.

Cenevre'de Sendika iş müfettişi

Cenevre kanton parlamentosu ücret dampingine karşı daha güçlü bir şekilde mücadele etmek istiyor. Önümüzdeki yıldan itibaren, kanton iş müfettişlerinin yanı sıra, on iki sendika ve iş veren müfettişinde çalışma ve ücret düzenlemesinin uygulanması için iş yerlerini denetleyecek. Bu yöntemin bütün İsviçre'de uygulanması gerekir.

Eğitim

Yetişkin çıraklar



Unia, ECAP meslek edinme kursları veriyor

Portekiz Dora ve Francisco Machado'u İsviçre'ye geldiklerinde meslek diplomaları yoktu. Bugün her ikisinin diploması var. İsviçre'de çalışan 620 000 yetişkinin meslek diploması yok. Devlet eğitim, araştırma ve yenilik sekreterliği istatistik bilgilerine göre, meslek diploması olmayan kişiler daha sık işsiz kalıyor ve daha düşük ücrette çalışıyor.

Francisco Machado, 17 yıl önce, Potekiz'den İsviçre'ye geldiğinde, ülkesinde dört yıl marangoz olarak çalışmıştı, fakat meslek diploması yoktu. Machado „Portekizde, meslek okulları şehirlerde bulunmakta. Ben şehre çok uzak bir yerde otuyordum, bu nedenle eğitim yapmadan hemen çalışmaya başladım“. dedi. 37 yaşındaki Machado İsviçre'ye gelince, marangoz olarak Waadtland'da hemen iş bularak Unia sendikasına üye oluyor. Sendika sekreteri, kendisini, konfederasyon meslek yeterlilik sertifikası hakkında bilgilendirerek, meslek eğitimi yapmaya teşvik ediyor. Machado bu imkandan hemen faydalanıyor: „Ben eğitime susamıştım, bu imkanı hemen değerlendirdim“. Diploma alınca, daha yüksek maaş alabileceğim, iş bulmada daha çok şansım olacak ve daha yüksek eğitim yapma şansı elde edeceğim.

Konfederasyon yeterlilik sertifikası almanın yolları?

Böyle bir meslek eğitim diploması, değişik yollardan alınabilir: Meslek eğitim diploması olmayan yetişkinler, ya normal meslek eğitimi yada kısaltılmış meslek eğitimi yapabilirler. Her iki durumda da, bir mes-

lek yeri, meslek eğitmeni ve çıraklık sözleşmesi gerekli. Ancak, eğer bir kişinin beş yıl meslek tecrübesi var ise, çıraklık sözleşmesi olmadan da eğitim yapabilir: Meslek diploması sınavına kendiniz de hazırlanarak, girebilirsiniz. Veya uzman bir kişinin dosyanızı değerlendirip iş tecrübenizi tanınması yöntemiyle de (geniş bilgi aşağıdaki kutuda) meslek eğitiminizi bitirebilirsiniz. Fakat bu yöntemle meslek eğitiminin bitirilmesi, her meslek alanında mümkün olmamaktadır.

Kısaltılmış meslek eğitimi

Francisco Machado kısa yoldan meslek eğitiminin bitirme kararı aldı, çünkü kendisinin meslek tecrübesi vardı. Meslek eğitim yasaınının, 32. Maddesine göre, meslek tecrübesi olan kişiler sınava kendileri hazırlanarak, kısa yoldan meslek diploması alabilirler. Machado meslek eğitimi süresinde yeni şeyler öğrendiğini ve buna çok mutlu olduğunu belirtiyor. Machado, üç yıl boyunca, her cumartesi günü sabahleyin inşaat okulunda pratik konuların ele alındığı derse ve cuma günleri öğleden sonra, genel eğitim ve teknik teorinin işlendiği derse, meslek okulunda katıldı. Ay-

nı zamanda kendisi hergün inşaatda çalıştı. Cuma günleri öğleye kadar çalışıyordu. Machado, 2007 yılında meslek diplomasını eline aldığı anda, yoğun bir dönemi geride bırakmış oldu: Bu dönemde, Machado'nun altı aylık bir oğlu ve iki yaşında bir kız var. Aile yaşamı, tam gün çalışma ve meslek eğitimi aynı anda yürüten Machado, „herşeyi kendim organize etmek zorunda kaldım. yol, okul, sınavlar vb.“ dedi.

Machado yedi yıl sonra, marangoz olarak çalışmaktan vazgeçti. Meslek diploması, ona kendisini geliştirme imkanı yarattı. Unia sendikasının Eğitim Enstitüsü Movendo'da birçok kursa katıldı. Şuan sosyal sigorta uzmanlık kursu yapıyor ve Unia sendikasında sekreter olarak çalışıyor: „İşimde kendi ülkemden gelen hemşerilerimi, meslek eğitimi yapmaları için ikna etmeye çalışıyorum“ dedi.

Portekizler için kurs

Machado'nun 39 yaşındaki portekizli eşi Dora, okulunu bitirdikten sonra ailesinin şirketinde işe başladı. Daha sonra, Kanada'ya giderek çocuk bakıcılığı yaptı. Eşini Potekiz'de tanıdı ve kısa bir süre sonra İsviçre'ye geldi. Dora „İyi İngilizce konuşuyordum, fakat Fransızcam iyi değildi, bu nedenle çok konuşmak zorunda kalmayacağım bir iş aradım“ diyor. Kendisi ilk olarak otelde çalıştı ve bir kaç yıldır değişik ev firmalarına bağlı olarak kapıcılık yapıyor.

Progedir- ilerleme

Unia sendikası ve eğitim vakfı ECAP Waadt Kantonunda göçmenler için «Progedir» adlı kursu düzenledi: «Progedir» ilerleme demek. Bu kurs, kişinin bulunduğu yeri belirlemesi ve kendini değerlendirmesi ile başlıyor. Göçmenler daha sonra, temizlik, perakende satış, lokantacılık ve ev ekonomisi alanında meslek kalitesini artırma kurslarına ve dil kurslarına katılabiliyorlar. Bu Dora Machado'ya çok önemli bir imkan sunuyor. Eşi gibi kendisinde meslek eğitimi esnasında bir çok zorluk yaşadı, çocuk, aile ve meslek eğitimi bir arada yürütmek zorunda kaldı. Şu an çabalarının karşılığını alıyor, çok iyi Fransızca konuşuyor. Dora Machado „Meslek sertifikamın maaşıma etkisi olmadı- şu an çalıştığım firma beni meslek sahibi biri gibi sınıflandırdı. Ancak, yeni bir iş aramam gerekirse, kendimi daha güvende hissediyorum“ dedi.

Sina Bühler



Meslek edinme kurslarına katılanlara sertifika veriliyor

Mesleğin tanınması için Dosya sunmak:

Örneğin inşaat sektöründe

Müteahhitter Derneği Temel Eğitim Müdürü Riccardo Mero bir göçmen işçinin çalıştığı meslekte kalifiye olmasının, hem göçmen işçiye, hemde işverene faydası olduğunu belirtiyor. Bu nedenle inşaat işverenleri ile, Bern Eğitim Direktörlüğü meslek tanımını prosedürünü birlikte belirlediler. Mesleğin tanınması için-yukarıdaki ana teksde belirtilen dört yol- iş yaşamında elde ettiği tecrübeyi kanıtlayacak bir dosyanın sunulması gerekiyor. Bu dosya iki uzman kişi tarafından değerlendirildikten sonra, dosya sahibi görüşmeye çağılıyor. Dosya kabul edilirse, Federal Meslek Sertifikası veriliyor. Bern'de geliştirilen bu hizmetten, Bern Kantonu haricindeki kantonlardakilerde faydalanabilecek. Bremgartenstrasse 37, 3012 Bern adresinde bulunan Bern Meslek Danışma Merkezinde, yapılan bilgilendirme toplantılarına katılarak bu konuda daha detaylı bilgi elde edebilirsiniz. Toplantı tarihlerini bu siteden elde edebilirsiniz: www.ers.be.ch/validierung

Sanayi Politikası, Güçlü frank

Ulusal Banka Direktörü hemen harekete geçmeli



Unia delegeleri: Sanayinin yok edilmesine karşı geniş bir cephe oluşturulmalı

Sanayi sektörü-Unia delegeleri kasım ayında yayınladıkları bildirmede, sanayinin yok edilmesine karşı geniş bir cephenin oluşturulması önerisinde bulundular. İşverenlerin Ulusal Banka'ya baskı yapmasını talep ettiler. Sendika bu konuda eski Ulusal Banka Danışmanı Dr. Bruno Müller Schnyder'den büyük destek görüyor.

Sanayi alanındaki yeni gelişmeler gösteriyor ki, güçlü İsviçre Frank'ının yıkıcı etkisi genişliyor. Dış ticaretteki azalma dahada arttı. 2015 yılının ilk üç ayında, Makine, Elektronik Metal sanayinde yüzde 9,1 saat endüstrisinde ise 8,6 oranında bir azalma oldu. Bu gelişmeye bağlı olarak işsizlik sayısında artış oldu. Metal sanayinde işsizlik sayısında yüzde 22,6, makine sanayinde yüzde 29,9 ve saat sanayinde yüzde 33,4 artış yaşandı. İsviçre Frank'ının güçlü konumu nedeniyle sanayi yavaş yavaş yok oluyor. Büyük sanayiciler, yabancılardan mal almaya başladı. Bu durum, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yok olmasına neden oluyor. Ve daha fazla işveren firmasını yurtdışına taşıyor.

Kriz yaratıyoruz

Unia sendikasına göre krizin nedeni İsviçre'nin kendi izlediği yanlış politika. Bundan sorumlu olanda Ulusal Banka Direktörlüğü. 15 Ocak 2015 tarihinde, asgari döviz kurunun kaldırılması kararı alındı. Bu



Dr. Bruno Müller-Schnyder

son derece yanlış bir karardı. SVP ve FDP nin hakim olduğu Parlamento ve Federal Konsey, Ulusal Bankaya para politikasını ülkenin çıkarlarına göre uygulama görevini hatırlatmak istemiyor. Bu nedenle, delegeler, kasım ayında yapılan Unia delegeler toplantısında, işverenden, Unia ile birlikte, Ulusal Bankaya baskı yaparak, İsviçre Frank'ının değer kaybetmesini sağlamayı talep ettiler.

Uzmanlar Ulusal Bankayı sorumlu tutuyor

Ulusal Banka'nın eski danışmanı Dr. Bruno Müller-Schnyder'de aynı düşünceyi paylaşıyor. Müller-Schnyder yaptığı konuşmada, Ulusal Banka'nında sorumluluk taşıdığını belirterek «İsviçre Ulusal Bankası, dünyada, para politikası olmayan tek bankadır» dedi. Sadece asgari kur uygulamasının yeniden belirlenmesi ile sanayinin kurtarılabilirliğini belirten Müller-Schnyder, herkesin



Corrado Pardini

bu ülke için sorumluluk taşıdığını belirtti. Ulusal Banka Yöneticileri tarafından panik içinde belirlenen para politikası inandırıcılığını yitirdi.

Politikada U dönüşü gerekli

Asgari Euro kurunun kaldırılması kararının alınmasından on ay sonra, bu kararın olumsuz sonuçları görülmeye başlandı. Ulusal Banka hemen harekete geçerek, İsviçre sanayisinin yok olmasını engellemelidir. Unia sendikası iş yerlerinde sorunu çözmek için, Stadler Rail'de olduğu gibi el uzatıyor. Ortak bir çözümün bulunabilmesi için, rakamların şeffaf bir şekilde açıklanması ve işçilere çıkış verilmeyeceğinin garanti edilmesi gerekiyor. Frank'ın neden olduğu krize, iş yerlerinde değil, politik düzeyde alınacak kararlar son verilebilir.

Aurora Garcia



Neden değeri çok artmış bir Frank yerine, sabit bir Frank tercih ediliyor?

Sabit para kuru, kamu malıdır ve ekonomi ve toplum için, aynı hukusal güvencede olduğu gibi önemlidir. İşverenlerin hesaplarını yaparken, sabit para kuruna ihtiyaçları vardır. Oysa şimdi, döviz piyasalarında Frank spekülasyonları yapıyor ve bu nedenle Frank sabitliğini kaybediyor. Sürekli değişen İsviçre Frankı, işverenlerin makul bir planlama yapmasını engelliyor. İsviçre Frank'ının aşırı değer kazanması, turizm sektörünü ve İsviçre dış ticaretini olumsuz etkiliyor.



Unia yanlış para politikasına karşı mücadele ediyor

Röportaj



İns'de tarım alanında çalışan portekizli işçiler Unia'nın organize ettiği almanca kursunu başarıyla bitirdiler

Dil yeterliliği meslekte başarıyı artırır

Unia sendikası, üyeleri için dil kursları organize ediyor ve işçi-işveren komisyonunun düzenlediği kursları destekliyor.

Dil kursuna katılmak için kime başvurmam gerekir?

Bölgedeki, oturduğun yere en yakın olan Unia Sendikasına başvurabilirsiniz. Unia dil kurslarının çoğunu ECAP/Formazione kurumları ile birlikte düzenliyor. ECAP/Formazione'ye başvurabilirsiniz (adresler aşağıda).

Ben bir dil kursuna gidersem, kurs için maddi destek alabilir miyim?

Evet. Dil kursları Unia tarafından maddi olarak desteklenmektedir. Bizim üyelerimiz için ücretsiz olan birçok kurs var. Örneğin; temizlik, otelcilik veya inşaat branşında çalışan işçiler için işçi-işveren komisyonu tarafından düzenlenen kurslar ücretsiz.

Dil kursuna gitmem için işverenimden izin mi almam gerekiyor?

Kursların çoğuna boş zamanda, cumartesi günleri gitmek gerekiyor. Bu nedenle, işverenden izin almak gerekiyor. Bir çok işveren, işçisinin dil öğrenmesini istiyor, destekliyor. Temizlik, otelcilik ve inşaat branşında ki kurslar işverenle birlikte veriliyor. Birçok işveren işçisini kurslar hakkında bilgilendiriyor, kursa katılması için teşvik ediyor. Genellikle, inşaat alanında, ne almanca ne de fransızca konuşuluyor. Çünkü, şef, göçmen biri ve işçisinin konuştuğu dili konuşuyor. Temizlik branşında, şefler, aynı dili konuşan işçilerden grup oluşturuyorlar. İsviçre resmi dilinin konuşulmasına gerek bile duyulmuyor, Bu nedenle göçmenler dil öğrenemiyor. Bu durum birçok branş için geçerli. Ancak, fransızca veya almanca bilen işçiler daha iyi iş imkanı bulabilir, mesleğinde ilerleyebilirler. Dil bilen kişiler işi tek başına yürütebilirler. Bu firmalar için çok önemli. Bu nedenle dil kursları teşvik ediliyor.

Ben resmi dillerden birini iyi konuşursam, daha fazla mı ücret alırım?

Meslekte ilerleyebilmek için iyi dil bilmek gerekiyor. Meslek içi eğitime, geliştirici kurslara katılmak için resmi dili anlamak ve yazmak gerekiyor. Kalifiye işçi statüsüne gelmek için iyi dil bilmek gerekiyor. Kalifiye işçiler, daha fazla maaş alıyor. Temizlik branşında, toplu iş sözleşmesini yenilemek için görüşmeler yapılıyor. 2018 yılından itibaren, yeterlilik seviyesini belirleme uygulamasına geçilecek. Kalifiye düzeyi arttıkça maaşlarda artacak. Meslek geliştirme kurslarına ise, dil bilen işçiler gidebilecek.

Ben sadece birkaç yıl okula gittim. Okul benim için zor. Almanca kursunda anlamayacağımdan korkuyorum.

Bizim düzenlediğimiz ve önerdiğimiz kurslar, özel olarak okul tecrübesi az olan işçiler için geliştirildi. Kurslar, işçilerin meslek ve günlük yaşantılarında kullanabilecekleri dili çabuk öğrenmeleri için tasarlandı. Bu nedenle kursa gitmekten çekinmeyin.

Rita Schiavi

Ecap Kursdatenbank: www.ecap-kurse.ch

- Ecap Aargau: infoag@ecap.ch
- Ecap Basel: infoabs@ecap.ch
- Ecap Solothurn: infosol@ecap.ch
- Ecap Zentralschweiz: infozsc@ecap.ch
- Ecap Ticino Unia: infotit@ecap.ch
- Ecap Vaud: infovd@ecap.ch
- Ecap Winterthur: infowt@ecap.ch
- Ecap Zürich: infozh@ecap.ch
- Formazione Bern: infofb@ecap.ch

Vatandaşlık

İsviçre pasaportu için başvuru

Parlamentoda alınan kararlar İsviçre'de yaşayan herkesi etkiliyor. Ancak 18 aralıkta yapılan milletvekili seçimlerinde, İsviçre'de yaşayanların yüzde 15 ini oluşturan İsviçre vatandaşı olmayan göçmenler oy kullanamıyorlar. Vatandaşlığa geçerek bu durumu değiştirebilirsiniz.

18 Ekimde yapılan seçimlerde yeni milletvekilleri seçildi. Bunlardan biriside, Basel milletvekili Sibel Arslan. Kürt bir ailenin kızı olan Sibel Arslan, parlamentoda göçmen geçmişi olan birkaç milletvekilinden birisi. Sibel Arslan 2004 yılında İsviçre vatandaşı olmuş. Work gazetesine verdiği mesajda, ben İsviçre vatandaşı oldum, çünkü yaşadığım toplumdaki politik tartışmalara katılmak, tartışmak ve belirlemek istiyordum dedi. Sizlerde sibel Arslan gibi düşünüyor, vatandaşlığa başvurmak istiyorsanız başvurunuzu bu şekilde yapabilirsiniz.

Başvuruda bulunmak

İsviçre vatandaşlığına geçmek için, yazılı başvuruda bulunmak gerekiyor. İkamet ettiğiniz belediyeye başvurarak bu konuda bilgi alabilirsiniz. Başvuru formunu kantonunuzdan elde edebilirsiniz. Bu internet sitesinde adreslistesini bulabilirsiniz: goo.gl/IP1AJy. Belediyelerin vatandaşlığa geçme şartlarında farklılık arz etmekte. Bazı belediyeler, yazılı almanca sınavının yanısıra, yazılı vatandaşlık sınavında uygulamaktalar. Bazı belediyelerde ise kişisel görüşmeler yapılmakta. Bazı yerlerde belediye halk toplantısı, bazı yerlerde ise özel oluşturulan komisyonlar kimin İsviçre vatandaşlığına geçebileceğine karar vermekte. Belediyenizden veya kantonunuzdan bu konuda bilgi alabilirsiniz. Bu konuyla ilgili bilgiyi bu internet sitesinde bulabilirsiniz. www.ch.ch/de/ordentliche-einbuengerung.

Düzenli ve basitleştirilmiş vatandaşlık

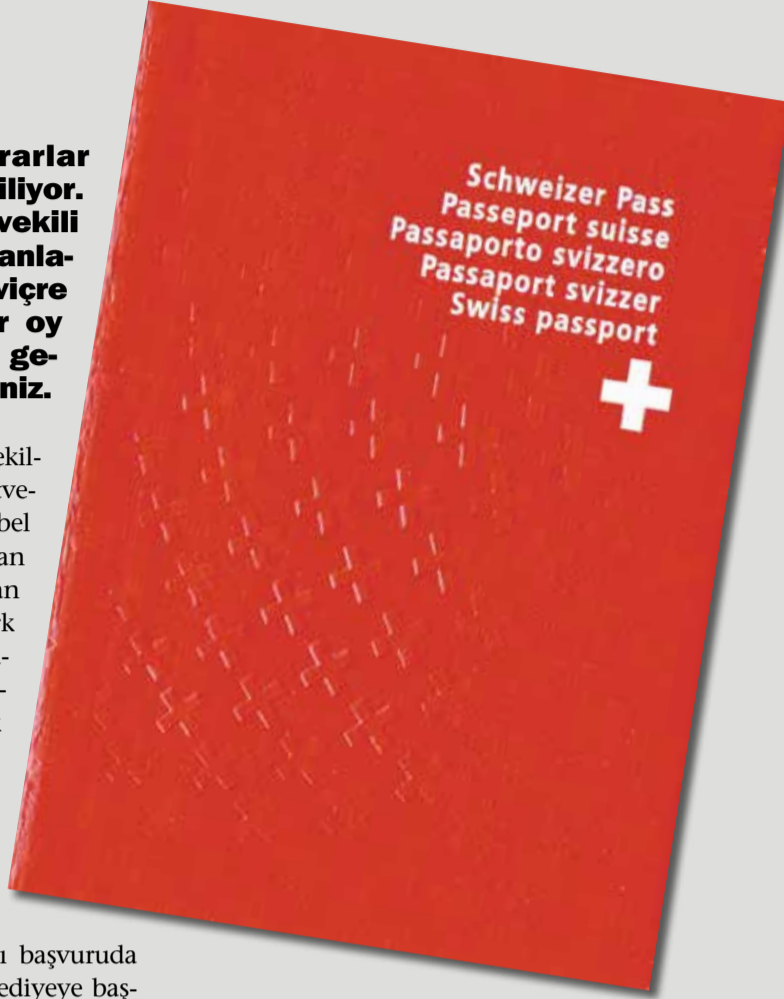
Düzenli ve basitleştirilmiş vatandaşlık olmak üzere vatandaşlığa iki şekilde geçilebilir. Düzenli geçiş için en az 12 yıl İsviçre'de ikamet etmiş olmak gerekiyor. İsviçre'ye çocuk olarak gelenlerin İsviçre'de ki her yıl ikamet süresi iki yıl olarak sayılacak. Mesela bir çocuk 10 yaşında iken ailesi ile birlikte İsviçre'ye göç ettiyse, 15 yaşına kadar aralıksız İsviçre'de oturması halinde, 5 yıl 10 yıl sayılacak ve vatandaşlığa geçişin ilk ön şartını geçmiş olacak. Vatandaşlığa geçmek için belediye ve kantonun belirlediği aynı kantonda ve belediyede ikamet etme süresinde dikkat etmek gerekir. İsviçre içinde ikamet edilen yer değişince, yeni taşınan belediye ve kantonun belirlediği ikamet süresi belirleyici olur. Bir önceki ikamet edilen kanton ve belediyedeki süre dikkate alınmaz. Kantonların belirlediği ikamet etme süresi farklılık arz etmekte. Bern Kanton'u bu süre 2 yıl, Uri Kanton'u ise 10 yıl olarak belirliyor. Bu konuyla ilgili doğru bilgiler kanton idaresinden veya internet sitesinden elde edilebilir. goo.gl/FEGqFJ.

Basitleştirilmiş vatandaşlık

Basitleştirilmiş vatandaşlığa, bir İsviçreli ile en az üç yıl evli olan ve İsviçre'de beş yıl yaşamış olan göçmenler başvurabilir. Bu hak aynı zamanda onların çocukları içinde geçerlidir. Bu durumda Federasyon karar verir, kanton ve belediyenin sadece dinleme ve karara itiraz hakkı vardır. Basitleştirilmiş vatandaşlık başvurusu Federasyon Göç Sekreterliğine yapılır. **Önemli:** Basitleştirilmiş vatandaşlık hakkı, sadece evli olan çiftler için geçerlidir. Resmi olmayan evlilikler için geçerli değildir. Birlikte yaşanmasına rağmen, resmi evliliğin olmadığı durumlarda, düzenli vatandaşlık için başvuru yapılabilir. Bu durumda, 3 yıl birlikte yaşamış olmak ve 5 yıl İsviçre'de ikamet etmek gerekiyor.

Entegrasyon

Yasa, vatandaşlığa başvuracak kişilerin, toplum yaşamına katılmasını ve İsviçre haklarını ve kültürünü bilmesini öngörüyor. Makamlar bu yasal belirlemeyi farklı şekilde uygulayabiliyorlar. Bazı belediyeler, bir dernekte aktif olmayı, bazıları İsviçreli bir arkadaşın, İsviçreli bir iş arkadaşının olmasını zorunlu tutuyor.



Resmi bir dile hakim olma şartı ise her yerde geçerli. Normalde, günlük yaşamda iletişim kurabilecek düzeyde (A 2 seviyesinde) dil bilmek gerekiyor. Buna ek olarak, sabıka kaydının olmaması ve belediyeden alınan iyi hal belgesinin verilmesi gerekiyor. Bazı kantonlar, ekonomik bağımsızlığı, sosyal yardım almamayı şart koşuyor.

Çocuklar

18 yaşının altında olan ve iki yıldan fazla İsviçre'de yaşayan çocuklar, aileleri ile birlikte veya sadece anne veya sadece babasıyla birlikte vatandaşlık alabilirler. Bu yöntemle vatandaşlığa geçmek, on sekiz yaşını doldurduktan sonra vatandaşlığa geçmekten daha kolay olabilir.

Ücret ve süre

Vatandaşlığa geçiş süresi ortalama olarak iki yıl. Vatandaşlık işlem ücreti pahalı olabilir. Ödemeniz gereken ücret gelirinize göre belirlenmiyor, ikamet ettiğiniz yere göre farklılık gösteriyor. Bir kişinin işlem parası olarak 1200 ile 3000 Frank arası ödeme yapması gerekiyor. İsviçre'de çifte vatandaşlık mümkün olduğu için, geldiğiniz ülkenin pasaportunada sahip olabilirsiniz. Bu uygulama bir çok AB ülkesinde de geçerli.

Vatandaşlığın getirdiği avantajlar

İkinci kuşak genç göçmenlerden bazıları, vatandaşlık birşey getirmez diye düşünüyor. Fakat İsviçre vatandaşı olmayı gerektiren bir çok neden var:

Yabancı ülke: Bir göçmen, İsviçre'deki ikametine son verip başka bir ülkeye giderse, tekrar dönemez.

Burada doğmuş, büyümüş C kimliği olan göçmenler de İsviçre'deki ikametine son verirse geri dönemezler. Seçme-seçilme hakkı: İsviçre vatandaşı olan kişiler, seçimlerde, referandumlarda oy kullanabilir ve seçimlerde kendini aday gösterebilirler.

■ **Yurt dışı edilme rizikosuz:** Yabancılar yasası daha da sertleştirilecek, sadece İsviçre vatandaşlığı yasal güvenliği sağlayabilir.

■ **Seyahat özgürlüğü:** İsviçre vatandaşları birçok yere özgürce seyahat edebilirler

■ **Yabancıların sayısı:** Diğer Avrupa ülkelerine nazaran, İsviçre'de ki yabancılar sayısının yüksek olmasında (2014: yüzde 24,3), vatandaşlığa geçme şartlarının zor olmasında etkisi var. Diğer ülkelerde vatandaşlığa daha çabuk geçiliyor ve daha çok kişi vatandaş oluyor.

■ **Hızlandırılmış süreç:** İsviçre vatandaşı olan kişiler, vatandaşlık politikasında da karar verebiliyorlar. Vatandaşlık, sadece kişilere fayda getirmiyor, aynı zamanda bir dayanışma işaretidir.

© Sina Bühler, work gazetesinden alındı, 5.11.2015

Siz Sorun Unia Cevaplasın



Serbest meslekte Çalışmak: Yardım alabilir miyim?

Son üç yıl içerisinde bir pastahane çalıştım. Maalesef şefim beni ekonomik nedenlerden dolayı işten çıkarmak zorunda kaldı ve ben iş ve işsizlik kurumuna başvurudum. Ben meslek eğitimimi bitirdikten sonra kendi iş yerimi açmak istemişim. O dönem bu imkanım olmadı. Fakat şimdi bu şansımı değerlendirerek kendi iş yerimi açmak istiyorum. İşsizlik kurumu, iş yerimi ilk kurma aşamamda bana yardımcı olur mu?

Evet bu mümkün. İşsizlik yasası, yeni iş kurmak isteyen kişilere, ilk planlama ve kuruluş aşamasında yardımcı oluyor. Somut olarak: Yeni açacağınız iş yerinizin hazırlık aşamasında, 90 gün, günlük ödenek (Taggelder) alabilirsiniz. Bunun için aşağıdaki şartları yerine getirmeniz gerekiyor: İşsiz kalmanıza kendiniz neden olmanızdır. İşinize kendiniz çıkış vermemeli ve iş vermeniz sizi davranışlanızdan dolayı veya görevinizi ihlal ettiğiniz için işten çıkarmamış olmalı. Ayrıca en az 20 yaşında olmanız ve yeni açmak istediğiniz işin projesini sunmanız gerekiyor. İsteğinizi bölgenizdeki iş ve işçi Bulma Kurumundaki danışmanınıza iletin. Kendisi bu konuda size bilgi vererek, başvuruda bulunmanızı destekleyecektir.

Markus Widmer, work, 5.11.2015

Çalışma saatleri: Şefimin bana ne kadar ödeme yapması gerekiyor?

Ben küçük bir mahalle bakkalında yardımcı işçi olarak çalışıyorum. Bakkal pazartesi den Cuma gününe kadar saat 8-12 ve 14-18 arası açık. Benim esas işim kasada çalışmak. Hazırlık yapıp, kasayı tam saat 8 de açmam için en az 10 dakika önce iş yerinde olmam gerekiyor. Ve, iş yerini akşamları saat 18 de kapatıktan sonra, kasayı saymak için en az 15 dakika iş yerinde kalmam gerekiyor. Toplam olarak her gün 25 dakika iş yerinin açık olduğu saatlerin dışında çalışıyorum. Benim şefim bu süre için para ödemiyo. Bunu kabul mu etmeliyim?

Hayır. Çalışma saati, sizin işvereniniz için hizmet ettiğiniz sürenin hepsini kapsıyor. İş yasası, 1. Yönetmeliğinin 13. Maddesinde çalışma saati böyle belirleniyor. Sizin, kasadaki işinizi zamanında yerine getirmek için bahsettiğiniz işleri yapmanız gerekiyor. Sizin şefinizde, sizin kasayı saat 8 de hazırlamanızı istemez. Aksi takdirde müşteri kaybına neden olabilir. Müşteri ödeme yapmak için beklemek istemez. Bu nedenle, size şefinizle konuşmanızı ve kendisinden toplam çalışma saatini ödemesini talep etmenizi tavsiye ederim.

Myriam Muff, work, 20.11.2015

Sevgili okuyucular

Sorunların, savaşın, baskıların, katliamların olduğu bir yılı geride bırakırken, 2016 yılının sizlere, ailenize sağlık, mutluluk ve başarı getirmesini diliyoruz. Yeni yılın ülkemize ve dünya halklarına barış, özgürlük ve demokrasi getirmesini temenni ediyoruz. Yeni yılınız kutlu olsun!

Horizonte redaksiyonu

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber work, Gewerkschaft Unia, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, A. Rogalewski, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Emine Sariaslan | Layout C. Lonati, Unia | Druck NZZ Print, Zürcherstrasse 39, 8952 Schlieren | Adresse Unia Redaktion "Horizonte", Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, emine.sariaslan@gmx.ch



Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.

www.unia.ch